

81e jaargang – 23 maart 2001 – nr. 6
Verschijnt elke twee weken

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Elsevier bedrijfsinformatie bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. A.S. Fransen van de Putte
mr. P. Habermehl
mr. W. Heemskerck
dr. L. Hesselink
mr. A.A.M. van der Meer
mr. M. Middeldorp
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Perfors
mr. M. Ynzonides

Bladmanagement

mr. P. Habermehl
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Ynzonides
dr. L. Hesselink (Elsevier)
dr. H. Buskes (Orde van Advocaten)

Eindredactie

Linus Hesselink

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Elsevier bedrijfsinformatie bv.
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
email: l.hesselink@ebi.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Bijdragen voor het Orde-deel

Nederlandse Orde van Advocaten,
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag,
tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Zie ook: www.advocatenorde.nl

Beeld

Vormgeving: VILLA Y, Andre Klijsen
Tekeningen: Floris Tilanus
De Pinguïn: W.C. van Manen, Stichting
Advocaten voor Advocaten

Lay-out

Dimitry de Bruin, Den Haag

Correctie

Irene Groothedde, Amsterdam

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Postbus 90, 2380 AB Zoeterwoude
tel. 071-5897621, fax 071-5890580
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: f 3,70 per mm bij een
kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 7: 23 maart 2001
afl. 8: 6 april 2001

Abonnementen

Alle *advocaten*, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531. *Niet-leden* betalen f 290 of € 131,60 per jaar (incl. BTW, verzendkosten en jaarband). Studenten 50% korting. Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Elsevier Klantenservice verzorgt de abonnementsadministratie voor niet-leden: Elsevier bedrijfsinformatie bv, afdeling Klantenadministratie, postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@ebi.nl
Losse nummers: f 15

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit blad mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Van de deken Toegevoegde waarde

mr. M.W. Guensberg

Het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand is in beweging. Kort na elkaar zagen twee belangrijke rapporten het daglicht. Deloitte & Touche Bakkenist verrichtte onderzoek naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanbesteding in de gefinancierde rechtsbijstand en legde de bevindingen daarvan vast in een eindrapport van 7 december 2000. Het Verwey-Jonker Instituut verkende in opdracht van de Raden voor Rechtsbijstand de toekomst van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand en rapporteerde in januari 2001 in een indrukwekkend boekwerk getiteld *Toekomstverkenning gefinancierde rechtsbijstand*.

De inhoud van deze rapporten is uitermate waardevol. Wie immers mee wil praten over wijziging van het noodzakelijkerwijs gecompliceerde stelsel moet de relevante feiten en omstandigheden kennen, en de onderzoekers hebben een schat aan informatie verzameld. Zo kan uit de rapportage afgeleid worden dat het een fabel is dat er nog slechts enkele advocaten zijn die toevoegingszaken behandelen. In 1998 waren er in Nederland 9872 advocaten, van wie er 6602 actief waren in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. Gezamenlijk namen zij 286.842 toevoegingen, dus gemiddeld 43 per advocaat, voor hun rekening (Bakkenist, p.19). Hoewel er in die groep velen zijn die slechts een deel van hun tijd actief zijn in de niet-betalende praktijk blijkt de verantwoordelijkheid voor de toevoegingspraktijk breed gedragen te worden. In 1999 werden er 300.862 toevoegingen uitgegeven ten behoeve van 212.950 cliënten. De medewerkers van de Stichtingen Rechtsbijstand hebben in 1998 212.000 spreekuurcontacten gehad (CBS). Ik neem aan dat een relevant aantal van die contacten heeft geleid tot oplossing van het gepresenteerde probleem. Deze getallen, die helaas niet allemaal betrekking hebben op hetzelfde jaar, tonen aan dat de rechtshulp voor de minder bemiddelde burger nog steeds goed bereikbaar is. Ook het Verwey-Jonker Instituut concludeert dat rechtzoekenden momenteel een voldoende ruime keuze hebben en dat er geen indicaties zijn dat het aanbod kwalitatief of kwantitatief tekortschiet (p. 21).

Dit betekent overigens niet dat alles bij het oude kan blijven. Mede als gevolg van de te lage toevoegingsvergoedingen en de verlamme bureaucratie in de gefinancierde rechtshulp ontstaan aan de aanbodzijde onaanvaardbare risico's. De recente sluiting van een advocatencollectief te Rotterdam toont dat aan. Een moderner systeem zou meer ruimte moeten en ook kunnen bieden voor marktwerking, specialisatie en implementatie van kwaliteitsinstrumenten.

In de discussie die onder meer met de Orde naar aanleiding van de rapporten is gevoerd, tekent zich een oplossingsrichting af. Die zou gelegen kunnen zijn in de inrichting van een goed toegankelijk 'juridisch loket' dat een verwijfsfunctie vervult, en het creëren van een grotere keuzevrijheid voor de rechtzoekende. Aan het loket zouden eenvoudige zaken onmiddellijk opgelost kunnen worden. Andere zaken worden doorverwezen naar een advocaat of andere rechtshulpverlener. De bureaus Rechtshulp zouden zich moeten ontwikkelen tot advocatenkantoren. Dat kan naar het oordeel van de Orde overigens alleen als de besturen van de bureaus volledig uit advocaten bestaan. Daarnaast heeft de Orde zich op het standpunt gesteld dat het loket niet beheerd mag worden door dezelfde organisatie die de rechtshulpverlening financiert. Het zou immers onwenselijk zijn dat een legitieme vraag naar rechtsbijstand beïnvloed zou kunnen worden door gebrek aan financiële middelen.

Het onderzoek naar de mogelijkheden van aanbesteding in de gefinancierde rechtsbijstand heeft niet geleid tot concrete oplossingen. De gedachte om contingenten zaken te plaatsen bij de kantoren is interessant, maar een systeem van aanbesteding botst met het gegeven dat in verreweg de meeste gevallen de cliënt zich rechtstreeks wendt tot de advocaat van zijn keuze. Op die keuze heeft de overheid terecht geen invloed. De Orde acht het wel mogelijk dat er 'bulkcontracten' met bijzondere tariefafspraken worden gesloten tussen de overheid en advocatenkantoren.

Ten slotte: alle plannen en onderzoeken verhelen niet dat de advocaten die de rechtshulp verlenen redelijk moeten worden gehonoreerd. Daar ontbreekt het nog steeds aan en dat is een smet op de toegevoegde waarde van het systeem.

**Uit de cijfers blijkt het
een fabel dat nog
slechts enkele
advocaten toevoegings-
zaken behandelen**